

Expunere de motive

Prin Hotărârea Guvernului Nr.1215/2002 a fost aprobată Strategia națională privind protecția specială și integrarea socială a persoanelor cu handicap din România. Această strategie a fost un pas important pentru România.

Strategia se bazează pe documente care definesc politica pentru egalizarea șanselor persoanelor cu handicap pe plan internațional.

Reforma instituțională cât și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu handicap propusă în strategie, ar fi presupus elaborarea unei noi legislații cât mai repede posibil. Acest lucru nu s-a întâmplat.

În plus reforma instituțională din 2003 a produs un decalaj dintre legislația în vigoare și cadrul instituțional. Datorită restructurării instituționale pe linia Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap (ANPH), în anul 2003 cu deosebire pe plan teritorial – Legea 519/2002 a devenit greu de aplicat, parțial nefuncțională, întrucât se bazează pe instituții care nu mai există – serviciile publice de asistență socială au preluat o parte din funcțiile Inspectoratelor de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap (ISTPH).

Acest proiect de lege folosește terminologia din strategia națională, respectă în totalitate principiile directoare ale strategiei.

Așa cum s-a stabilit în definirea cadrului general al strategiei, prin acest proiect de lege se creează mecanismele necesare implicării în sistem de parteneriat a tuturor organismelor guvernamentale, neguvernamentale, autorități publice locale care intervin în etapele pe care fiecare persoană cu handicap le parcurge de la apariția și depistarea deficienței până la integrarea totală sau parțială în comunitate.

Astfel domeniile sectoriale ale strategiei naționale devin funcționale prin proiectul de lege astfel:

- A. Domeniul socio-medical din strategie se regăsește în proiectul de lege la: Capitolul I secțiunea 1-a, secțiunea a 2-a și Capitolul IX.
- B. Domeniul psiho-pedagogic-formator-vocațional din strategie se regăsește în proiectul de lege la: Capitolul V, Capitolul VIII secțiunea 1-a, secțiunea a 2-a.
- C. Domeniul orientarea, formarea profesională și angajarea în muncă din strategie se regăsește în proiectul de lege la Capitolul VII.
- D. Domeniul accesibilități din strategie se regăsește în proiectul de lege la Capitolul VI.
- E. Domeniul asistență financiară din strategie se regăsește în proiectul de lege la Capitolul VII.
- F. Domeniul cercetare și statistică din strategie se regăsește în proiectul de lege la Capitolul XI.

Procesul de aderare a României la Uniunea Europeană include și elaborarea unor politici coerente pentru persoanele cu handicap care nu se pot realiza fără o bază legislativă corespunzătoare

Din punct de vedere al educației și instruirii situația copiilor cu handicap și mai ales a acelor cu handicap accentuat și sever nu s-a schimbat după 1990. Majoritatea copiilor născuți după 1990, care acum au până la 14 ani, trăiesc în continuare izolați în casele lor, fără a avea acces la o educație adaptată la nevoile lor. Fără educație și instruire acest segment de populație, destul de numeros, va rămâne în continuare asistat social, pe parcursul întregii sale vieți.

Pentru crearea mecanismelor necesare punerii în practică a prevederilor din documentul „Strategia dezvoltării învățământului preuniversitar în perioada 2001-2004 - punct 3.4 Proiectul Învățământul pentru copii cu cerințe educative speciale”, în contextul actualului proiect de lege, autoritățile și instituțiile școlare au obligația de a asigura condițiile

și serviciile de ordin ambiental și echipamentele necesare în unitățile școlare (speciale sau obișnuite), pentru a facilita egalizarea șanselor la accesul, deplasarea, comunicarea (inclusiv specifică și alternativă) și participarea efectivă în spații școlare a persoanelor cu handicap.

Politica școlară propusă în acest proiect de lege pentru persoanele cu handicap încurajează integrarea graduală a serviciilor speciale de educație în sistemul obișnuit de educație/învățământ. Includerea în școli obișnuite se face în funcție de potențialul bio-psiho-social ale copilului, de performanțele sale școlare, de beneficiile asupra dezvoltării personalității sale, plene și libere. Școlile speciale și cele obișnuite trebuie să coopereze în asigurarea unui continuum de oferte educaționale, pentru a se asigura posibilitatea de are și de combinare dintre cele două sisteme (special și obișnuit).

Prin acest proiect de lege se promovează pentru prima dată în România conceptul de educație permanentă, ca un important element pentru includerea socială a adulților cu handicap.

Obținerea unei munci calificate este condiționată de accesul persoanelor cu handicap la structurile de educație, de orientare și formare profesională.

Sistemul de pregătire profesională și nomenclatorul de meserii sunt anacronice. Nomenclatorul riscă să nu valideze oficial pregătirea profesională în specialități - pe care acest document nu le prevede.

La ora actuală, în România, au loc de muncă doar 12.183 de persoane cu handicap (2,93% din numărul total al acestor persoane). Această situație gravă se datorează mai multor condiții, inclusiv faptului că în capitolul „Încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap” din Legea 519/2002 nu există referiri la orientare și formare profesională, la educație incluzivă, care să implice o susținere educativă, ajutor tehnic și sprijin individualizat, pentru ca persoanele cu handicap să poată avea o meserie actuală care nu-l face interesat efectiv pe angajator, ci îl determină să plătească o penalizare și să refuze angajarea.

În contextul acestui proiect de lege se crează cadrul necesar pentru accesul la evaluare și orientare profesională, în orice meserie corespunzătoare cunoștințelor și capacităților individuale ale persoanei cu handicap, s-au elaborat prevederi, care sprijină activ, într-un mod real și profitabil pe cei ce angajează persoane cu handicap.

Pentru a preveni instituționalizarea persoanelor cu handicap grav și accentuat - copii și adulți, se acordă o alocație de sprijin familială pentru familiile cu venituri mici. Toate drepturile bănești acordate persoanelor cu handicap și familiilor lor prin prezenta propunere legislativă reprezintă numai o parte din echivalentul valoric a serviciilor acordate în instituțiile de stat pentru persoanele cu handicap.

În această proiect de lege se creează cadrul legal necesar pentru dezvoltarea reală în România a serviciilor de sprijin, inclusiv instrumente de asistare pentru persoanele cu handicap, astfel încât acestea să fie sprijinite în sporirea nivelului de independență de zi cu zi și în exercitarea drepturilor lor.

Acest proiect de lege promovează dreptul persoanelor cu handicap la integritate personală și asigură crearea condițiilor necesare exercitării rolului de părinte și accesul la căsătorie fără a pierde drepturile conferite prin prezenta propunere legislativă.

Inițiator.....Deputat Musca Monica Octavia

Inițiator.....Deputat Titu Gheorghiof

Inițiator.....Deputat Barbu Gheorghe